

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATY I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie katedry, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCYJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od 8—10 wiecz. Rękopiśm. adreśm. redakcji nie zwrotne.

PRENUMERATA WYDANI: Rozczło rb. 6, półroczno rb. 3, kwartalno rb. 1 k. 50, roczniczo kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosobnieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miejscowe kop. 25. Złazna adreśm kop. 25.

CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszą pettylową jednodzienną lub jego miejsce: Niedziela k. 50, przed południem k. 40, po południu k. 30, w tygodniu k. 25, za 10 dni k. 20, za 20 dni k. 15, za 30 dni k. 10, za 40 dni k. 8, za 50 dni k. 6, za 60 dni k. 5, za 70 dni k. 4, za 80 dni k. 3, za 90 dni k. 2, za 100 dni k. 1.50.

Listów nieregularnych lub nieregularnie opłaconych redakcja nie przyjmuje.

Agencje: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

TEATR „ODEON”
II Aleja № 43.

Pod zarządkiem **A. Kierzmińskiego**
Najstarszy w Kłóstawie
Telefon Nr. 4—77.

Program od Soboty 1-go do Wtorku 4-go Sierpnia 1914 roku.

Kobieta przyszłości

Poemat dramatyczny **Al. Wozniesińskiego** w 3 aktach wykonaniu znakomitego zespołu artystycznego Teatrów Cesarskich w Moskwie.

Dziennik PATHE tironika chwili i bieżącej. | **AGRA STOLICA BENGALU** podróżniczy w kolorach.

Prens i jego żona komedia w wyk. R. Prens.

Na scenie: KIEDY AMOR ZNAJDZIE PSYCHE
Operetka w 1-ym akcie z rosyjskiego.

Lekarz-Dentysta
Stefan BABYLSKI

Przyjmuje od 10—1 i od 4—7
Częstochowa 2. Aleja Nr. 43, tel. 611

Doktor PAWEŁ BRONIAŃTOWSKI
Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.

Choroby skórne, włosów, płciowe, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—8 po południu. Stojące wódy i kąpiele w kąpielnicy **SALWARSANA** HATA 1000 1914 i badania krwi na syfilis.

Dr. Ludomir Lipiński

Ordynuje w chorobach kobiecych wewnętrznych i dziecięcych od 9-11 r. i od 3-6 pp.
Aleja III Nr. 53. — Telef. Nr. 728. 0206

DLA OSÓB CIERPIĄCYCH NA For. Bad. Med. w 20-letnim doświadczeniu, hemoroidy, lekarz kłóstaw, uderzenia krwi, choroby płciowe oraz wszelkie choroby żeńskie, wprost ratunek, cem środkami cym.

Szwajcarskie gorzkie ziło d-ra Bauera
Ziło to przywraca apetyt i prawidłowe trawienie, co jest warunkiem zdrowia. Z dobrym równoważem składowym mogą być używane przeciwko wykastom na leżary i w szpitalu. Zadać w aptekach i składach aptecznych marką Kogut; pud. 50 k.

Kasjoonowane Biuro Nauczycielskie

Stanistawy Ligęzówny

w Częstochowie Teatralna 26.

Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki, Ochotników, Froebianki, Bony, Nauczycielki na gośbiny, francuski, niemiecki i nauczycielki muzyki. Cudzoziemski biuro na żądanie sprostawa, oraz Kursy dla Ochotniczek i Froebianek. Zapisy nowo wstępujących kandydatek codziennie od 9 rano do 6 pp. Po ukończeniu swaductwa i posady.

Biurowe otwarte od 9 r. do 6 po południu

WALKA Z GŁODEM.

Wczoraj o godz. 1-iej po południu w dalszym ciągu w częstochowskim oddziale Ryskiego Banku Handlowego — odbyła się narada w sprawie czeków, o których wspominaliśmy we wczorajszym numerze naszego „Gońca Częstochowskiego”.

Przewodniczył zebraniu p. M. Neufeld. — Na zebraniu obecni byli przedstawiciele kupiectwa miejscowego.

Otóż zgodzono się jednomyślnie na przyjmowanie czeków, które będą podpisane przez jeden z częstochowskich oddziałów Warsz. Banku Handlowego lub Ryskiego Banku Handlowego — oraz przez kupca, fabrykanta, właściciela zakładu przemysłowego i t. p. słowem przez osoby posiadające jakikolwiek wkład we wspomnianych bankach.

A więc raz jeszcze podkreślamy, że **czeki** otrzymają **nie tylko** fabrykanci.

Celem ułatwienia wymiany czeków na towar — poza rublowemi, trzyrublowemi i pięciurublowemi czekami, wprowadzono i **półrublowe**.

A więc kupiectwo nasze, więksi hurtownicy i część detalistów oraz finansisci częstochowscy czynią co mogą ażeby nie dopuścić do głodu, a co zatem idzie do niepożądanych wystąpień.

du, a co zatem idzie do niepożądanych wystąpień.

Pozostaje nam jedno — zachować zupełny spokój. Drobnii sklepikarze i handlujący niechaj nie korzystają z chwili obecnej i niepodnoszą cen, wymaga tego **ich własne dobro** oraz poczucie obowiązku obywatelskiego i patriotyzm narodowy, — w którego siłę ani na chwilę nie wątpimy.

Dla większego upewnienia się co do oryginalności podpisów na czekach częstochowskiego oddziału Warszawskiego Banku Handlowego i Ryskiego Banku Handlowego na żądanie będą wydawali kupcom kartki z wzorami podpisów.

W numerze niniejszym zamieszczamy deklarację kupców częstochowskich, którzy wzorem „Obrońcy” zgodzili się na przyjmowanie czeków zamiast pieniędzy. Prócz załączonych już nazwisk w dalszym ciągu napływają liczne podpisy.

Straż bezpieczeństwa.

Czynności Straży rozpoczęły się wczoraj w niedzielę 2 b. m. o g. 4 po południu.

Przepisy dla Straży Obywatelskiej

1. **Karność** — punktualne stawianie się na służbę, wypełnianie bezwzględnie otrzymanych od swej

bezporedniej władzy rozkazów.

2. **Grzeczność** — wzorowe i uprzejme zachowanie się względem wszystkich mieszkańców, bez względu na narodowość i wyznanie.

3. **Samowolne karanie** — jest bezwarunkowo zakazane, rękoźny niedopuszczalne — wywołujących nieporządek należy zatrzymać, zachowując spokój i grzeczność, odstawić do magistratu, oddać dysyrenemu, — składając ustny raport.

4. **Czas służby** — trwa 8 godzin z podziałem 2 godz. na posterunek, 1 godz. odpoczynku w straźnicy dzielnicowej itd.

5. **Opuszczanie posterunku** — dozwolone jest po przybyciu następnej zmiany oraz na pomoo na wezwanie sąsiedniego posterunku, pozostawiając 2 członków na miejscu.

6. **Kary dyscyplinarne** — do których tak honorowa organizacja, jaką jest Straż obywatelska dopuścić nie powinna, stosowane będą bezwzględnie i nazwiska karanych podane zostaną do publicznej wiadomości. Naczelnik Straży Obywatelskiej Bruhl.

Częstochowa, 2 sierpnia 1914.

- 1) Czynności komitetu nie przerwane.
- 2) Posiedzenie komitetu 10 rano 6 wioz.

Niemcy wypo-wiedziały wojnę Rosji!

Jak iskierka nieci pożoga nieobliczalna w skutkach — tak wystrzał serajewskich spiskowców sproził burzę wojenną nad całą Europą. Oto w sobotę 1 b. m. otrzymaliśmy zawiadomienie telegraficzne, że **ambasador niemiecki, w**

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarsko-Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny **KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI** WYKONYWA: Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne.

Ekzystuje od roku 1887. Telefon 2-60. Fabrykaposadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów zcmentu. Ceny przystępne. 50.

DOM HANDLOWY
Zdzisław RYLSKI
Częstochowa 2 Aleja 20, tel. 93.

POSADZKI i LICÓWKI terrakotowe w rozmaitych kolorach, **POSADZKI BRAMOWE** nadzwyczaj wytrzymałe, **PLYTKI GLAZUROWANE** na spodach **TERRAKOTOWYCH i KAOLINOWYCH** stale na składzie

Tak smutnie skończył człowiek na zdrowiskiu rosyjskiem — korespondent doskonale obeznany z warunkami miejscowymi. Co też może oczekiwać człowieka chorego, który po raz pierwszy przyjedzie do Anapy.

Grzybobranie na ulicach Czernihowa. Czern. Słowo opowiada, iż w tych dniach w Czernihowie na ulicach Gonczaj i Mikołajewskiej, prawie w centrum miasta, można było obserwować ciekawe zjawiska. Kilka kobiet z koszykami zbierało rosnące na ulicach piękne pieknie (Agaricus campestris). Czernihow jest więc miastem, które przedawni łączy: oświetlenie elektryczne, automobile, kinematografy z grzybobraniami na ulicach.

Wiec w kąpieli. Z Kostromy telegrafują do „Rusk. Słowa”, że bawiącego tam posła do Dumy Szagowa strażnicy otaczają niezwykle czułą opieką. Nawet gdy Szagow kąpie się w rzece — strażnicy cierpliwie pilnują „ubrania peselskiego”. Czujność strażników jednakże w tych dniach okazała się bezsilna. Do kąpielnic się w rzece Szał Szagowa z drugiego brzegu rzeki zbliżyła się grupa robotników. Robotnicy ci rozebrali się weszli w rzekę, otoczyli Szagowa i urządzili improwizowane zebranie. Strażnicy zażądali zaniechania narady. „Wiec” jednakże nie chciał się rozwiązać. Z wielkim trudem udało się wrzescie strażnikom usunąć z rzeki „wiecujących”, gdy porządek dzienny zebrania był już wyczerpany.

Wesoły obrazek.

Przysłowiową jest pomysliwość angiłów i ich zamiłowanie do rozmaitych oryginalnych kawałów. W Londynie dwóch eleganckich dżentelmenów zajęło automobilem na jeden z najszybszych placów. Wsiadłszy wyrzucili dwie duże tace, napełnione ciastkami z kremem, i poczęli rozdáwać smaczne te ciastki pomiędzy tłum. Oczywiście zerano się dookoła mnóstwo łakomych którzy sobie prostru wydzierali z ręk i ust ciastka. Gdy tace były już wypóżnione, zawołał wielkim głosem jeden z hojnych dżentelmenów: — Wszystkie ciastka były zażute!

Łatwo sobie wyobrazić, jaki hałas i rwetes powstał na to słowa jedni zaczęli się jak opętanci, wijąc się, błając i wyciągając zacziorniałe pięści do rzekomych trucielni i inni popędzili wprost do pobliskich aptek i lekarzy.

Wtedy wdał się w to policjant (oczywiście taktowny—angielski) i dowiedział się, że dwa dżentelmeni są funkcjonariuszami fabryki film, a na bankonie sąsiedniej kamiecy pracuje operator filmowy.

W ten sposób za cenę kilkudziesięciu ciastek zdobyła fabryka bardzo efektowne zdjęcie kinematograficzne.

Letnisko milczące.

W Szkocji istnieje oryginalna miejscowość letniska, w której pacjentom oprócz różnego rodzaju zabiegów, jest aplikowane... milczenie. Ktokolwiek chce poddać się kuracji, musi przyrzec lekarzowi, że przez cały czas pobytu będzie milczał. Obecnie w miejscowości tej przebywa 87 mężczyzn i tylko 3 kobiety. Najwidoczniej ten rodzaj kuracji byłby dla plicy pięknej nadto uciążliwy. Widok tych postaci milczących sprawia niezwykle wrażliwe. Chotym nie wolno rozmawiać nawet ze służbą; jeśli który porzuca tego, żądanie swoje pisze na tabliczce. Wieczorem pacjenci gromadzą się w salonie hotelowym, ale żaden z nich nie mówi ani słowa. Bardzo być może, iż w cierpieniach nerwowych takie milczenie zdziała wspaniałe wpływy dodatnie.

Halucynacje.

Pod tym tytułem zamieścili Russk. Wied. charakterystyczny artykuł, poświęcony współczesnym nastrojom i faktom życia rosyjskiego: „Przeżywamy dziwne czasy. Otoczeni jesteśmy faktami realnymi, przybierającymi coraz bardziej charakter fantazji, oraz fantazjami, coraz wyraźniej przekształcającymi się na fakty realne. Cóż może być w zasadzie rzeczą realniejszą od roli prawodawczej przedstawicielstwa narodowego? Przecież członkowie izby prawodawczej korzystają ze swych pełnomocnictw, opierając się na woli wyborców i na ścisły tekst odpowiedniej ustawy. I czyż z tego punktu widzenia nasza Duma państwowa, jako organ prawodawstwa, nie jest wątpliwym, istotnym faktem realnym? A tymczasem się ją, jej istotny wpływ na bieg życia politycznego są do tego stopnia wątpliwe, że mało który z myślących obywateli rosyjskich nie zadawał sobie pytania: czy czasem to zebranie prawodawców w pałacu Tauryckim nie jest prostru halucynacją?

A obok tego otaczające nas życie pełne jest takich zjawisk, które uznalibyśmy niezawodnie za fantastyczne halucynacje, gdybyśmy nie doświadczali sami przy spotkaniach z nimi najbardziej realnych uderzeń. Tu Russk. Wied. opisują, bez wymienienia nazwisk, takie fakty z życia współczesnego, jak olbrzymi wpływ na bieg tego życia Puryszkiewiczów i Rasputinów, i w końcu oświadcza, co następuje: „Działanie halucynacji ustaje po rozjaśnieniu się ciemności. Po pierwszym planiu koguta, zapowiadającym świt, halucynacje i widma rozpraszają się w powietrzu... I oto żyjemy w oczekiwaniu naszej zorzy porannej”.

Wpływ tytoniu na zdolności do pracy.

Jakkolwiek dowiedziana są już zgubne następstwa dla organizmu ludzkiego zatrucia nikotyną, sprzeczne jednakże są zdania uczonych badaczy co do wpływu, jaki wywiera palenie na zdolność do pracy. W czasach dzisiejszych, gdy każdy człowiek wyczerpująco bądź fizycznie bądź umysłowo pracować musi, ażeby zapewnić sobie jaką taką egzystencję, trzeba sobie pracę tę jaknajbardziej uprasztować i uprzyjemniać. Ciekawa więc będzie rzeczą zastanowić się głębiej nad tym tak ważnym czynnikiem. Badacze dawniejsi, a w ich liczbie głównie Lombard dowodzą, iż skutkiem palenia tytoniu znacznie zmniejsza się zdolność do pracy, Hough zaś, wręcz przeciwnie twierdzi, że zmniejszenie następujące bezpośrednio po dłuższej pracy, skutkiem palenia tytoniu nieznacznie się opó-

nia. Palmen podziela częściowo zdania obydwóch, tworząc przytem własną regułę, która opiewa: „Palenie tytoniu (papierosów) początkowo wywołuje wyraźny wzrost zdolności do pracy, po którym jednakże następuje większe osłabienie. Jeżeli miesiąc pracujący jest już przedtem zmęczony, to pod wpływem palenia ujawnia się większy upadek zdolności do pracy, tem większy, im więcej zmęczony był wcześniej. Z tego wynika, iż wypalenie papierosa przed rozpoczęciem pracy tak fizycznej jak i umysłowej dodaje takiej bodźca do rychlejszego i dokładniejszego jej wykonania, — przeciwnie, zaś uśku osłabienia tego w parę godzin później — powoduje upadek tej zdolności. Według więc twierdzenia Palmena — przytem wywnika, iż osoby, które pierwotnie papierosa wypalają dopiero około południa, pracują odrazu wolniej i mniej chętnie od innych, które palą od rana. Tym zaś ostatnim zdaniem, zwiększona chwilowo, zmniejsza się do połowy a więc wydajność pracy, na ogół biorąc zrównoważa się.

Wodzowie indyjscy zebrawszy się na radę, — przed rozpoczęciem obrad zapalali „Fajkę pokoju”, podobnie wielu naszych i obcych myślicieli przed rozpoczęciem jakiegokolwiek dzieła upajali się dymem tytoniowym. Również i każdy przeciętny pałacy człowiek przed rozpoczęciem jakiegokolwiek zajęcia, lub też mając jakąś kwestję do rozwiązania, zupełnie bezwiednie zapala papierosa. Dlaczego? Bo tytoni podnosi umysł, porusza mięśnie, pobudza nerwy, — lecz tylko chwilowo. Twierdzenie więc Palmena, naogół sądząc, zdaje się być najprawdopodobniejszym i wiarygodnym.

Alejoży Witeszczak. Raków, d. 12—VII 1914 r.

Tragedja w klatce.

Londyńskie dzienniki donoszą o strasznym wypadku, który się wydarzył w Chicago w magazynie frachtów kolejowych. Emerson Diebrich, syn bogatego architekta w Nowym Jorku, zakochał się w przeslicznej artystce z Vriet, hiszpance Adzie Caspillo, która pro-

dukowała się z grupą lwów, i porzucił dla niej swą karierę, aby objąć u pogromczyń stanowisko agenta reklamowego, a następnie aby także zajął się tresurą dzikich zwierząt.

Przewoź lwów z miasta do miasta odbywał się w specjalnym wagonie w formie klatki.

Pewnego dnia w Chicago lwy, choć tworzyły rodzinę, złożoną z matki i jej czterech młodych, poczęły się gryźć. Diebrich, który lubił bardzo te zwierzęta, wszedł do klatki uzbrojony tylko w miotłę. Na jego głos rozkazujący lwy przestały się szarpać tylko najmłodszy z lwów, Teddy rozgniewany przyczał się do skoku. W tej chwili Diebrich popoinił tę nieostrożność, że odwrócił się na moment, ale skoczył nań i obalił go pokrwawionego. Stara lwica pośpieszyła Diebrichowi z pomocą i rzucając i bijąc łapami bronila doń lwom dostępu. Ale młode lwy które poczuły zapach krwi, wpadły w szar z wściekłością rzuciły się na matkę, gryząc ją i szarpały pazurami, tak że uciekła w klatki, — poczem formalnie w szarę rozszarpały nieszczęsnego pogromcę.

Depiero, stryż dozorczy formalną szarogą krwawę gdyż zwłok, wściekła lwica dały się odpędzić.

Alas Caspillo, której ślub z przyszłym mężem miał się odbyć, na wiadomość o wypadku zemdlała. Oprzytomniawszy, nie rzekła ani słowa, podszła do klatki lwów i dobywszy rowelweru, pięciu strzałami między oczy zabiła zwierzęta.

Humor i satyra.

Wojna. Po bitwie grabarz grzebał umarłych. — Ależ człowieku! — zawołał, officer, dogłębniej tej smutnej czynności — wrzucisz do dołu dyszącą jeszcze żołnierza. — Ebl panie — odpowiada grabarz — widac żeś pan niezwykajny: żeby tak kao na nich zwracał uwagę, żeby i jednego prawdziwego nieobeszczeka się nie znalazło.

Niniejszym podajemy do wiadomości naszych odbiorców, że czeki miejscowych fabryk, oraz kolei Herbskiej, akceptowane przez Banki Warszawski albo Ryski, przyjmujemy za towar na równi z gotówką.

Stowarzyszenie Spółdzielcze „OBRONA”

0286-3-1.

ANTONI BUGAJ KLONNICE

St. Dr. Z. W. W.

WYRABIA: Flugi jednokonne, dwukonne, kołesne, bezkołesne i rozmaitych wielkości, DWUSIENBOWCE SAMOCHODY z POGĘBIACZAMI i z krajami TALERZOWYMI. **Sieczarki** różnej wielkości bębnowe a także z kosami na kole, ręczne do maneużu i do silny pasowej nadzwyczaj lekka w robocie, BARDZO MOCNE i bardzo tanie, ogólnie znane ze swej dobroci. **BronySPREZYNGWE** i KULTYWATORY zębami AMERYKANSKIEMI. **Brooki** palne mniejsze i większe. **Młocarnie** do PROSTEJ SŁOMY a także i do targanej, nadzwyczaj mocne. **Kieratki** różne: Sprzedaw. hurtowa i pojedynczo.

WYROBY NAGRODZONE na wystawach: w Częstochowie, Piotrkowie, Kaliszu, Sieradzu i Kijowie. MNÓSTWO PODZIĘKOWAN od nabywców za rzeczywistą dobroć trwałości i taniości wyrobów, do których stosowane są najnowsze udogodnienia. CENNIKI z opisami na żądanie wysyła bezpłatnie. Adres dla listów: ANTONI BUGAJ w Klonnicach, guberniji Piotrkowskiej. 0152

Pracownik
szuka przyjąć do wa-
dzenie kraj. w
wych w g. g. m. m. m.
czurowcy Gł. m. m.
„Bankowiec” w
łow. w. w. w. w. w.
Am. Gł. m. m. m. m.

Zginął
bilet w Warszawie, 7
szary, w. w. w. w. w.
1914—3-1

Zginęła
katechizacja kasy Pol.
Oszcz. na imię Jacenta
go Walezyk. 1914—3-1

Zginął
paszport wydany przez
gm. Dąbrowa Górcz-
cza na imię Bolesława
Wielczonka. 1913—3-1

Krawcowa
poszukuje miejsca gos-
podarstwa na wiesz. bez
pensji ul. Siedmiu Ka-
mienie 21 m. 7.
1914—2-1

